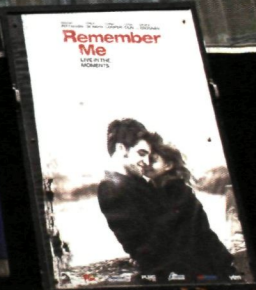

De vissers en de cinema's

'Soms kreeg je de indruk
dat de film in een vismijn
gedraaid werd.'

www.walle-film.be

Enkele maanden geleden sloot ciné Rialto in Oostende de deuren. Het was een historische gebeurtenis, want daarmee verdween de laatste cinema uit het stadscentrum. De uitbaters hadden dan ook een plechtige verklaring voorbereid: 'Na lang en zorgvuldig overleg zijn we tot het besluit gekomen dat we de uitbating van onze bioscoop, ingaande vanaf begin oktober, niet zullen verder zetten. Een eenduidige oorzaak is hiervoor niet te aan te wijzen, maar de opkomst van digitale media en de dure instap naar digitale projectie heeft ons toch gedwongen tot een versnelde evaluatie.'

Als we die mededeling van haar franjes ontdoen dan staat daar dat de uitbaters de (ongetwijfeld dure) overstap naar de digitalisering niet willen maken. Dus moeten ze wel sluiten, want de verdeelhuizen leveren voortaal alleen nog digitale films.

Had het anders gekund? Elders slagen kleine bioscopen er wel degelijk in de overstap te maken: *Capitole* in Aalter, *Cityscope* in Roeselare, *Rio* in De Haan... Onmogelijk is het blijkbaar niet.

Jeugdherinneringen

Zelf herinner ik me mijn eerste bioscoopbezoek: Peter Pan! Het boek 'Peter Pan or the boy that wouldn't grow up' was in 1924 al eens verfilmd, maar de prent die ik zag was van Walt Disney die er in 1953 werk van gemaakt had. Hoe jong was ik toen? In 1953 was ik vier jaar. Wanneer werd die film in Oostende gedraaid? Was het in de Rialto?

He geheugen van John Aspeslagh functioneert beter. In zijn blog verhaalt hij persoonlijke herinneringen aan de Oostendse cinema's ⁽¹⁾: 'De meeste waren gelegen in het centrum alhoewel ook enkele wijkbioscopen een goede omzet hadden. In de zalen van het centrum werden de nieuwste producties vertoond. De wijkzalen programmeerden minder recente prenten, maar de prijs van het

toegangsticket was dan ook navenant. Men miste er echter wel het zit- en kijkcomfort van de gerenommeerde zalen.'

Hij heeft het o.a. over de Roxy aan de Nieuwpoortsesteenweg. 'Voor de prijs van twintig frank bekeek je er een of andere western of avonturenfilm. De houten stoelen zaten wel niet zo gemakkelijk.'

Op het einde van jaren vijftig kwam daar aan de Stuiverstraat de Orly bij: 'Spektakelfilms, die hun beste tijd achter de rug hadden, werden hier in tweede circuit vertoond: Quo vadis, Ben Hur, De Tien Geboden,...'

Al voor de oorlog had de Christelijke Volksbond een eigen zaal aan de A. Colensstraat: *Cinema Nova*. Er werden verouderde films getoond. 'Het weekoverzicht was de week voordien al vertoond in de grotere zalen. Dus oud nieuws. Pas op het einde van de jaren 50 werd de zaal uitgerust voor "cinemascoop" en werden recentere prenten geprogrammeerd.'

Ook de Kapellestraat had zijn bioscoopzalen. Dicht bij de Kapellebrug was de Cameo gevestigd. Aspeslagh weet nog dat 'het Cameootje' bekend was voor zijn 'kiekenkot', een tweede balkon waar men voor een appel en een ei de film kon volgen,

Over *Cleopatra VII*, koningin van Egypte, werden meer dan twintig films gedraaid. In Oostende werd een vissersvaartuig naar haar genoemd. De O 182 werd dan weer genoemd naar haar geliefde Ceasar.

In Oostende sloot de laatste stadscinema de deuren. De cinemareclame van de Rialto (1928-2012) werd vervangen door een wit blad.

Van de cinema Capitole (1957-1987) in de Langestraat van Oostende blijft alleen maar de gevelsteen over. Het bas-reliëf werd door de Brugse kunstenaars Michel Poppe en A. Van Severen gemaakt naar een ontwerp van Jef Hauteceur die zich had laten inspireren door 'De ruiters van de Apocalyps'.

met gegarandeerd een stijve nek na de vertoning. Verder, tussen het Wapenplein en de Langestraat, lag cinema Forum. In de Vlaanderenstraat bevonden zich de Paris en de Metro: 'Eerstgenoemde zaal was bekend voor seksueel getinte, "gewaagde" films. De Metro, die eerst Studio heette, was heel wat kleiner. Oorspronkelijk was de Metro bedoeld om er uitsluitend documentaire films te tonen. Gebrek aan belangstelling zorgde ervoor dat de Studio na korte tijd een gewone bioscoop werd en herdoopt werd tot Metro.'

In de Langestraat (hoek Vlaanderenstraat) kon de cinefiel terecht in de Plaza.

De tweelingzalen Corso en Rialto waren mee met de filmactualiteit. De veel recentere Capitole specialiseerde zich in de spektakelfilm. Ook de Ritz, gelegen aan de Witte Nonnenstraat, werd pas in de jaren 50 geopend en was van in de beginne uitgerust voor vertoning van films in cinemascope. 'Deze zaal kende een weinig glorieus einde en werd al vlug een parkeergarage' aldus Aspeslagh. Tenslotte was er in de A. Buylstraat nog de Palace.

De vissers en de cinema's

Ook in ons blad werden al jeugdherinneringen aan de Oostendse cinema's opgehaald.(**) Pascal Deckmyn weet nog dat de vissers in de jaren vijftig verwoede film liefhebbers waren. Deckmyn: 'De vissers bekeken die films niet alleen, ze beleefden die ook. Sommigen vereenzelvigden zich met de acteurs en als ze het zelf niet deden dan deden anderen het in hun plaats. Wie zwart haar had ging als Zorro door het leven. Een visser met een klein snorretje was goed voor Errol Flynn. Wie de kunst van het triest kijken beheerste mocht zich Humphrey Bogart noemen. Alle jonge meisjes met een blonde paardenstaart waren Brigitte Bardots. Nu en dan werd zelfs een schip naar een film genoemd: Ben-Hur, Quo Vadis, Cleopatra...'

In 1953 werd de film Caesar gedraaid, naar een toneelstuk van William Shakespeare. Marlon Brando speelde een van de hoofdrollen. De O 182 werd naar die film genoemd. (Uit 'De Oostendse middenslagtreilers na Wereldoorlog 1940-1945' van Louis Vande Castele en Eddy Eneman.)

Deckmyn: 'De vissers trokken met de hele familie wekelijks naar de cinema, ongeacht de prent die er vertoond werd. Sommigen hadden een vaste zaal, zoals je een stamlokaal kunt hebben of supporter van een voetbalclub bent. Er waren er ook die omzeggens verslaafd waren. Zij gingen op zondag maar liefst drie films bekijken. Ze begonnen eraan om twee uur 's middags en waren ook nog present tijdens de laatste vertoning die om 20,30 u begon.' Alle zalen zaten tijdens de weekends stampvol, tot in de nok, tot in het al vermelde 'kiekenkot'. Deckmyn: 'En dat waren geen

De Cameo (1920-1966) lag vooraan in de Kapellestraat en werd druk bezocht door matrozen die in de nabijgelegen kazernes gelegerd waren. 708 fauteuils, vijf loges (de 'vrijerskotjes'), 2 balkons (waarvan de bovenste het kiekenkot genoemd werd).

kleine zaaltjes. Sommige cinema's hadden drie verdiepingen.' Spektakelfilms waren kaskrakers: 'Aan het loket stonden files van wel vijftig meter. Je wachtte tot de ouweuse kwam melden dat er weer een plaats vrij was. Soms was dat zelfs een staanplaats! Dan nam je die in, zelfs halverwege de film. Je moest de film immers niet vanaf het begin zien. Je bleef na de voorstelling zitten tot je in de volgende alle beelden gezien had die je eerste had moeten missen. Daarna verliet je de zaal en dan kon de ouweuse weer, onder het schijnsel van de zaklamp, een andere film liefhebber binnenloodsen.' Vissersfamilies deinsden er niet voor terug om 'versnaperingen' mee te brengen: 'Soms kreeg je de indruk dat de film in de vismijn gedraaid werd. Iemand had een "droge schotse schulle" mee, een andere deed het met een gerookte "elebut" of met gekookte wullocks en als het goed ging was er ook een zakje kreeftengatjes.' Vooraan in de zaal zou je nooit vissers vinden. Dat waren de goedkoopste plaatsen en de vissers wilden ook wel tonen dat ze meer dan hun dagelijkse brood verdienden: 'Het visserskoppel ging dan ook altijd in vol ornaat naar de cinema: ringen, horloges, kettingen en thuis stond de "brylcreem" nooit ver. Er was geen eenheidsprijs. Vooraan in de zaal betaalde je pakweg tien frank, achteraan was dat dan twintig. Het duurste waren de privéloges, wat wij de vrijerskotjes noemden.'

En nu is de laatste van die cinema's dus uit de stad verdwenen. Wat gaan we hier nog allemaal meemaken?

Flor Vandekerckhove

(*) <http://siagrius.be>

(**) Pascal Deckmyn, *De vissers en de cinema's*. HVB 1997/1/p.20 e.v.